

СТАН ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

***Олійник О.С.,* АСИСТЕНТ,
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Демографічна ситуація в Україні, а також в Подільському регіоні з кожним роком погіршується, що має свій негативний вплив на трудовий потенціал України в цілому і кожного підприємства окремо. Формування трудового потенціалу як аграрного сектора економіки, так і сфери переробних підприємств зокрема спиртопродуктової галузі і відбувається у процесі відтворення його природної основи - сільського населення. Зміни у чисельності населення, режимі відтворення та структурно-динамічні зрушення у його статевовіковому і професійно-кваліфікаційному складі справляють визначальний вплив на кількісні та якісні характеристики. Кількісна сторона трудового потенціалу галузі характеризується чисельністю трудових ресурсів на певний період та кількістю робочого часу, який може бути відпрацьовано працездатним в людину - днів і людину - годинах. Якісна сторона трудового потенціалу характеризується їх складом за статтю, віком, рівнем освіти і кваліфікації та трудовою активністю окремих статевовікових груп працівників.

Тому, при дослідженні процесу формування трудового потенціалу підприємств спиртопродуктової галузі важливе значення набуває аналіз кількісних та якісних показників населення та режиму його відтворення, які в своїй єдності визначають органічну цілісність усієї системи.

Дослідження показали, що для Поділля, як і України в цілому, за 19 річний період населення України зменшилось на 5646,2 тис. чол., або на 10,9 відсотків. Особливо це відобразилося і на Подільському регіоні. Тут до цього часу продовжується скорочення чисельності всього населення, але особливо різко скорочується чисельність сільського населення. Так, за період з 1990-2008рр. населення регіону скоротилось на 512,1 тис. чол., або на 10%, в тому числі у Вінницькій області на 260,5 тис. чол. (13,5%), в Хмельницькій - 175,5 тис. чол. - (11,5%), в Тернопільській - 76,1 тис. (6,5%).

Демографічний розвиток трудового потенціалу регіону

** Науковий керівник – Лотоцький І.І., д.е.н., професор*

залишається однією з найважливіших проблем соціально-трудових відносин. Сучасні демографічні показники в Подільському регіоні та в Україні в цілому зберігають загрозливі тенденції, а саме: зростання міграційних процесів, старіння населення, ріст від'ємного сальдо природного приросту, збереження негативної тенденції падіння показника очікуваної тривалості життя.

Дослідження цього питання показують, що нині нам потрібно боротися не тільки із зменшенням безробіття, а припинити відтік кадрів, а особливо працездатного населення та молоді. Однією із причин даної ситуації є низький рівень заробітної плати, вона вбиває в людині (особливо молоді) прагнення працювати, підвищувати свою кваліфікацію й робити свій внесок у розвиток національної економіки. Вчені доводять, що починаючи з 2010 року прогнозується подальше зниження рівня зайнятості населення в усіх сферах та галузях, ця ситуація буде виправлятися за рахунок імпорту робочої сили. В сучасному світі стає боротьба за робочу силу, яка є основним чинником досягнення успіху у світовій економічній конкуренції. Тому у таких умовах важко буде зберегти трудовий потенціал країни. Академік В. Гесць обґрунтовує, що у першому півріччі 2009 року можна чекати зростання рівня безробіття до 9,1% від економічно активного населення, а в кінці року рівень безробіття буде становити 10-11% від працездатного населення.

Чисельність населення та чинники його формування визначають розмір і склад трудового потенціалу села та переробної сфери (яка все більше спрямовується на кінцевого споживача). Населення - виробник і споживач сільськогосподарської продукції і переробки. Від кількісних і особливо якісних параметрів його відтворення залежить майбутнє соціально - економічного розвитку не тільки Подільського регіону, але і України в цілому.

Аналізуючи дані Державного комітету статистики України та головних управлінь статистики Подільських областей можна стверджувати, що за період з 2004 по 2008р. сільське населення України скоротилось на 696,8 тис. чоловік. Така тенденція спостерігається у Подільському регіоні де сільське населення скоротилось 125,5 тис.чол.

Аналіз статичних даних свідчить про швидке старіння населення, а особливо сільського населення регіону та звуження демографічної передумови демовідтворювальних процесів на найближчі десятиріччя та віддалену перспективу.

Характеризуючи та порівнюючи сальдо міграції, як всього

населення України, так і Подільських областей (табл.2,4), видно що сальдо міграції за останні два роки (2006-2007рр.) було додатне тільки по Україні.

Подільські області за цей період мали від'ємне сальдо, тут найбільш помітним був відплив у 2007 році, в Тернопільській області 1704 чол., ця область має питому вагу сільського населення 57%, а Вінницька - 52%, Хмельницька - 47%.

Отже, одним із важливих факторів, що впливають на міграційну активність населення регіонів та спрямованість міграційних потоків є і національний склад населення.

Реформа соціально-економічної системи, сучасні ринкові перетворення, які відбуваються зараз в Україні є визначальними чинниками, що суттєво впливають на процес формування і становлення ринку праці, загалом на нинішню трудоворесурсну ситуацію та проблеми зайнятості населення.

Дослідження показують, що значне скорочення населення, зниження тривалості життя, і особливо населення в працездатному віці; спад народжуваності, стрімке зростання смертності, старіння населення, від'ємне сальдо міграції, всі ці характеристики демографічних процесів дають підстави кваліфікувати їх як ознаки демографічної кризи взагалі і особливо сільського населення

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

***ПОЧТАР О.С., * СТУДЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

На сучасному етапі сільське господарство України зазнало значних змін. Проте при активній державній політиці в аграрній сфері, у сільському господарстві триває криза, яка може досить серйозно нашкодити, якщо не застосовувати так званих інструментів господарювання. Проблеми, пов'язані з управлінням ризиками на сьогоднішній день значно актуальніші. Попри бурхливий розвиток теорії ризику, яка є найбільш розвинутою особливо стосовно управління фінансовими інвестиціями, теоретичні та прикладні

* Науковий керівник – Поливана Л.А., ст. викладач